

Yttrande

Säk.klass	Datum	Diarienummer	Sida
Öppen	2015-08-31	62-1588/15	1 (4)
Projektnummer		Version	

Handläggare
Mikael Gustafsson
Dok.ansvar/Godkänd/Projektägare

Objektnummer

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

Organisation/Område
SFV Miljö- och teknikstöd

Remiss Förslag till svensk tillämpning av nära nollenergibyggnader

Ert diarienummer M2015/2507/Ee

Inledning

Enligt artiklar i energieffektiviseringsdirektivet ska Statens fastighetsverk (SFV), som del av den offentliga sektorn, vara en förebild. Vi har sedan länge höga målsättningar på miljö- och energiområdet, trots att flertalet av de byggnader som SFV förvaltar har höga kulturvärden och därmed är svårare att förändra. Ett intensifierat arbete pågår för att nå våra interna miljö- och energimål. Denna process bedömer vi är väl förankrad i hela SFV:s organisation och en energistrategi blev under 2013 beslutad av generaldirektören.

SFV:s kommentarer

Övergripande

SFV välkomnar en skärpning av byggreglerna vad avser nyproduktion. Sverige har länge legat på nivåer som inte i tillräcklig grad drivit teknikutvecklingen. Därmed har många olika aktörer känt sig manade att sätta högre mål, vilket har givit att dessa mål blivit uppställda på många olika sätt. Detta kan ha inneburit att byggkostnaderna blivit onödigt höga. Totalkostnaden sett ur ett livscykelperspektiv har troligen i flertalet fall varit lönsam. När nu byggreglerna skärps bedömer SFV att det kan vara klokt att genomföra detta stegvis.

Reglerna vid ändring av byggnad är idag relativt oprecisa och svårtolkade. När ett helhetsgrepp tas om byggreglerna bör även detta förbättras.

Säk.klass	Datum	Diarienummer	Sida
Öppen	2015-08-31	62-1588/15	2 (4)
Projektnummer		Version	
Objektnummer			

Vid en skärpning av kravnivåerna kommer verksamhets- och hushållsenergi att ge en allt större inverkan. Detta gäller främst för olika typer av lokalfastigheter. Dessa energiflöden anser vi borde ha ingått i utredningen med en tydlig analys och förslag på hur de ska behandlas. I Norge och Finland ingår dessa som ansatta värden.

SFV anser det olyckligt att Boverket och Energimyndigheten inte har en gemensam syn på hur reglerna för energi i byggnader ska utformas. Energimyndigheten har energi som sitt huvudområde och det kan övervägas om de i framtiden bör vara den myndighet som ges huvudansvaret för energi i byggnadsbeståndet.

- **SFV föreslår att reglerna som gäller ändring av byggnad förtydligas i samband med revideringen**
- **SFV föreslår att en ytterligare analys genomförs avseende hur verksamhets- och hushållsenergi inverkar på den skärpta kravnivån samt om dessa ska ingå med schabloner i kravställningen**

Energisystem och miljö

SFV anser att Boverket dels kraftigt underskattar betydelsen av skärpta byggregler, dels har en för begränsad syn på miljövinsterna. Syftet med att ha energihushållning i byggreglerna bör främst vara miljömässiga, även om andra parametrar finns som t ex försörjningstrygghet. Syftet borde förtydligas i reglerna och i rapporten.

Resonemanget att nyproduktion endast utgör en liten del av det totala byggnadsbeståndet är rätt men tekniköverföring till ombyggnation kommer sannolikt att ske i stor skala och med en samtidig ökad befolkning kommer nybyggnadsreglerna få stor miljöpåverkan. Boverket hänvisar samtidigt till att det inte spelar någon roll för utsläppen av växthusgaser om energianvändningen minskar på grund av att merparten av energin ändå ingår i EUs handelsystem med utsläppsrätter. Denna syn är alldeles för snäv. Om denna syn gäller fullt ut borde i så fall inte EU-kommissionen behöva upprätta energidirektiv alls. En mera korrekt syn, som även Naturvårdsverket framfört, är att en minskad energianvändning leder till att utsläppstaket kan skärpas samtidigt som de mest kostnadseffektiva reduktionerna av klimatgaser fortskrider. Energisystemen är redan idag internationella och måste fullt ut betraktas så. Sverige kan samtidigt bli en ännu större exportör av förnybar energi.

- **SFV föreslår att miljökonsekvensanalysen av skärpta byggregler revideras och kompletteras**

Systemgräns för nära nollenergibyggnader

SFV ingår i Energinstitutets beställargrupp lokaler, Belok, där de största lokalfastighetsägarna i Sverige finns representerade. Beloks medlemmar har sammanställt en gemensam åsikt hur systemgränsen bör utformas för nära nollenergibyggnader (NNE-byggnader) i Sverige. Vi förordade där att nettoenergi är den mest lämpliga systemgränsen för NNE-byggnader och framtida byggregler. Detta delgavs Boverket i april i år i form av en utförlig rapport. Denna borde tagits med som underlag till utredningen då det är den samlade lokalfastighetsbranschens åsikt. SFV har även internt haft ett fokus på nettoenergi sedan några år. Teknikneutralitet är vitalt i byggregler och nettoenergi är den mest teknikneutrala systemgränsen, även enligt föreliggande rapport från Boverket. Systemgränsen levererad (köpt) energi, som Boverket nu förespråkar, är ej teknikneutral och kommer att behöva revideras kontinuerligt när värmepumparna blir allt bättre och ökar sin konkurrenskraft. Exempelvis skriver Boverket att en annan utgångspunkt än att ha

Säk.klass	Datum	Diarienummer	Sida
Öppen	2015-08-31	62-1588/15	3 (4)
Projektnummer		Version	
Objektnummer			

frånluftsvärmepumpar (som referens till viktningfaktorn) riskerar att leda till negativa konsekvenser för värmepumpsanvändningen (generellt) i nya småhus. Detta bör inte vara Boverkets och byggreglernas uppgift. När nu Energimyndigheten bedömer att Sverige inte bör tolka direktivet så snävt som Boverket gjort öppnar det för att kunna använda nettoenergi som systemgräns. Styrmedel för en effektiv och förnybar tillförsel har Sverige sedan många år. Energittillförseln behöver därmed inte även ingå i byggreglerna. En systemgräns med en korrekt och helst årsvis bedömning av primärenergifaktorerna borde kunna vara optimal för byggreglerna. Den nuvarande osäkerheten och spridningen hur detta ska ske gör att detta sannolikt är mindre lämpligt i dagsläget. Den beräkningsmetodik avseende primärenergi som Boverket beskrivit i rapporten anser vi till viss del är felaktig men detta speglar bara att denna systemgräns ännu inte är lämplig. Boverket borde även tagit med de faktorer som fastighets- och energibranschen sammanställt och kommit överens om i Värmemarknadskommittén. Om ändå Boverkets förslag på systemgräns blir verklighet håller SFV med om att en viktningfaktor för el på 2,5 är en lämplig startnivå.

- **SFV föreslår att systemgränsen för kommande byggregler ställs upp i form av nettoenergi, enligt Boverkets modifierade definition i bilaga E**

Byggnader som ägs och används av statliga myndigheter

SFV och Fortifikationsverket har tillsammans större delen av de statliga byggnader som förvaltas av en myndighet. Om nybyggnadsreglerna för NNE-byggnader införs enligt direktivet, d v s två år tidigare för offentlig sektor är för övriga aktörer, håller SFV med om att risken för oss avseende snedvriden konkurrens är marginell och kortvarig.

- **Ett tidigarelagt krav på NNE-byggnader skulle inte påverka SFV:s konkurrenssituation negativt**

Nivåer på energiprestanda för nära nollenergibyggnader

SFV anser att de nivåer på energiprestanda som Boverket föreslagit bör skärpas ytterligare. Den analys som Boverket gjort anser vi väl underbyggd men den saknar helt solenergis möjligheter. Solenergi bör kunna ge minst 1/4 av energibehovet för bostäder. Kravnivån för småhus skulle därmed sänkas till ca 65 kWh/m² och för normala flerbostadshus till ca 45 (enligt exemplet för klimatförhållanden som motsvarar Stockholm). Denna ytterligare skärpning skulle ge att Sverige kostnadseffektivt får ytterligare en förnybar energikälla i energimixen och att mycket el skulle kunna sparas till den tid på året den så väl behövs och till transportsektorn. Även förbränning av avfalls- och biobränslen i fjärrvärmesystemen kan då sparas till den kallare tiden på året. Genom en utbyggnad av solenergi för nyproduktionen kommer sannolikt priserna på marknaden för solvärme pressas i Sverige och därmed kommer solenergi växa även på befintlig bebyggelse. Solvärme passar mindre bra i lokalsektorn förutom för de byggnadskategorier som har stor varmvattenanvändning på sommaren, t ex badhus, sjukhus, restauranger mm.

Avseende kategorin lokaler bedömer vi att det kan bli nödvändigt att dela upp den i några olika kategorier med olika kravnivåer.

- **SFV anser att kravnivå för bostäder bör skärpas ytterligare då Boverket inte alls tagit hänsyn till solenergis möjligheter i Sverige**

Yttrande

Säk.klass	Datum	Diarienummer	Sida
Öppen	2015-08-31	62-1588/15	4 (4)
Projektnummer		Version	
Objektnummer			

Övrigt

När förändringen av byggreglerna genomförs bör samtidigt så många förenklingar som möjligt göras. Nu är det svårt att överblicka helheten genom att inte rapporten blickar över alla delarna i byggreglernas kapitel om energihushållning, t ex krav på klimatskal, lufttäthetskrav mm. Exempelvis bör ventilationstillägget för merparten av lokalerna tas bort och bara kunna utnyttjas där det verkligen behövs. Om marknaden/ fastighetsägarna får bestämma hur byggnaderna lämpligen utformas, inom givna och få ramar, kan byggkostnaden sannolikt reduceras.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Björn Anderson. Energispecialist Mikael Gustafsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Anna Åström, chef Miljö och teknikstöd, deltagit.

Beslutande

Björn Anderson

Föredragande

Mikael Gustafsson